

Asia: VN/33963/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten uudistaminen

Vapaa Sivistystyö ry, Fritt Bildningsarbete rf lausuu seuraavasti:

Esitys kumoaa vapaan sivistystyön oppilaitosten lakisääteisen aseman kotoutumiskoulutuksen järjestäjinä - onko huomioitu arviointituloksia?

Vapaan sivistystyön laissa mainitaan monikulttuurisuuden edistäminen, josta vapaan sivistystyön toimijoilla on pitkää kokemusta jo ennen nykyisen lain voimaantuloa. Kotoutumispalveluiden siirtyminen kuntiin 1.1.2025 on lähtökohtaisesti hyvä asia kotoutujan näkökulmasta. Vapaan sivistystyön oppilaitokset kattavat lähes koko maan, mutta tässä esityksessä säästöjen vaikutukset tulevat näkymään oppilaitosverkoston harvennuksena.

Karvin julkaisussa Maahanmuuttajien koulutuspolut - Arviointi vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksesta, aikuisten perusopetuksesta ja ammatillisen koulutuksen kielitaitovaatimusten joustavoittamisesta todettiin, että arviointitulosten mukaan vapaan sivistystyön oppilaitokset olivat ottaneet hyvin haltuunsa uuden koulutustehtävän. Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen valtionosuusjärjestelmät ovat arvioinnin tulosten mukaan toimivat. Toisaalta nykyisessä hallituksen esityksessä mainitaan, että työvoimakoulutuksena järjestetyn kotoutumiskoulutuksen osalta vastaavaa ulkoista arviointia ei ole tehty muutoin kuin Valtiontalouden tarkastusviraston kotoutumiskoulutusta koskeneen tarkastuksen muodossa.

Kotoutumisen edistämisen rahoituksen säästöt

Sivistykselliset oikeudet eivät välttämättä toteudu kotoutumiskoulutuksissa esityksen kuvaamalla tavalla.

HE:n kohdassa 12.3 lausutaan ”esityksellä edistettäisiin sivistyksellisten oikeuksien toteutumista” viittaamalla peruskouluun. Perustuslaissa §16.2 todetaan: Jokaiselle on yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Tämä ei rajoitu pelkästään peruskouluun, vaan se koskee jokaista elinikäistä oppijaa, myös kotoutujia. Vapaan sivistystyön rahoitusleikkaukset (-15 M€) tässä esityksessä ei näytä edistävän kaikkien sivistyksellisiä oikeuksia.

Omaehtoisten kotoutumiskoulutusten kohdalla yli 30 vuotiaiden kotoutujien työllistyminen vaikeutuu, kun tämän ison kohderyhmän mahdollisuudet aikuisten perustaitojen ja osaamisen kehittämiseen kaventuu taloudellisten reunaehtojen kaventumisen myötä.

Kotoutumisen tavoitteet ja velvoittavuuden lisääminen

-

Alkuvaiheen palveluprosessin muutokset

-

Muut huomiot

-

Wallén Björn
Vapaa Sivistystyö ry